

UTICAJ POZNAVANJA JEZIKA NACIONALNE MANJINE OD STRANE BELEŽNIKA I STRANKE NA OBAVEZNO PRISUSTVO SVEDOKA I PREVODIOCA (ČL. 177. ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU I ČL. 18. I 25. ZAKONA O JAVNOM BELEŽNIŠTVU)

DA LI JE PRILIKOM SOLEMNIZACIJE UGOVORA NEOPHODNO PRISUSTVO POZVANIH SVEDOKA I PREVODIOCA UKOLIKO JE NA PODRUČJU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U SLUŽBENOJ UPOTREBI I JEZIK NACIONALNE MANJINE KOJI JE UJEDNO I MATERNJI JEZIK STRANKE, A ONA NE GOVORI SRPSKI JEZIK, PRI ČEMU JAVNI BELEŽNIK ZNA MATERNJI JEZIK STRANKE, ALI NEMA SVOJSTVO SUDSKOG PREVODIOCA?

Odgovor:

Ako se isprava sačinjava na jeziku u službenoj upotrebi kojim vladaju učesnik i postupajući javni beležnik i ako učesnik nema nedostatke koji ga sprečavaju da opšti s javnim beležnikom, ume da čita i piše, u postupku solemnizacije ne moraju učestvovati sudski prevodilac i pozvani svedoci, pri čemu je irelevantno to što javni beležnik nema svojstvo sudskog prevodioca.

Obrazloženje:

Ako je u gradu, odnosno opštini u službenoj upotrebi i jezik i pismo nacionalne manjine, učesnik ima pravo da zahteva da se javnobeležnička isprava sačini na srpskom jeziku ćiriličkim pismom ili na jeziku i pismu nacionalne manjine (član 18. stav 1. ZJB). Za javnog beležnika u takvim gradovima, odnosno opštinama može biti imenovano lice koje „poznaje jezik“ određene nacionalne manjine ili lice koje je priložilo sporazum o saradnji sa sudskim prevodiocem za jezik te manjine (član 25. stav 1. tačka 7. ZJB). U postupku imenovanja javnog beležnika prilikom ocene da li je ispunjen zakonski uslov koji se tiče poznavanja jezika nacionalne manjine, da bi se utvrdilo da kandidat jezik poznaje, nije neophodno da kandidat za javnog beležnika ima svojstvo sudskog prevodioca za taj jezik. Drugim rečima, lice koje nema svojstvo sudskog prevodioca za jezik nacionalne manjine može na drugi način dokazati da zna taj jezik, na primer tako što će priložiti javne isprave kojima dokazuje da je završio školu na tom jeziku. ZVP u članu 177. stav 1. predviđa da ako učesnik ne zna jezik koji je u službenoj upotrebi, isprava mu mora biti pročitana preko sudskog prevodioca u prisustvu javnog beležnika i dva pozvana svedoka koja uz službeni jezik znaju i jezik učesnika. Pod jezikom u službenoj upotrebi, u smislu člana 177. ZVP, podrazumeva se jezik na kojem se sporovodi postupak solemnizacije. To je srpski jezik i ćiriličko pismo. Međutim, **u gradovima i opštinama u kojima se upotrebljava i jezik nacionalne manjine, jezikom u službenoj upotrebi, tj. jezikom na kojem se sprovodi postupak solemnizacije smatra se i taj jezik nacionalne**

manjine ako su ispunjena dva uslova: 1° da je statutom grada/opštine predviđena službena upotreba određenog jezika nacionalne manjine i 2° da učesnik zahteva da se postupak solemnizacije sprovede na tom jeziku. Na primer, ako od javnog beležnika koji je imenovan za Grad Suboticu učesnik zahteva da se isprava sačini na mađarskom jeziku, in concreto se mađarski jezik smatra jezikom u službenoj upotrebi.

U takvom i sličnim slučajevima primena člana 177. ZVP ne ravna se prema srpskom jeziku, već prema jeziku nacionalne manjine na kojem se po zahtevu stranke sprovodi vanparnični postupak za sačinjavanje, odnosno potvrđivanje isprave. **Ako učesnik u postupku i postupajući javni beležnik znaju jezik određene nacionalne manjine, onda nije potrebno da u postupku solemnizacije učestvuju sudski prevodilac i pozvani svedoci, pri čemu je irelevantno to što javni beležnik nema svojstvo sudskog prevodioca za taj jezik.** Time se ne isključuje potreba za pozvanim svedocima u drugim slučajevima koji su predviđeni zakonom (npr. ako je stranka slepa, gluvonema, nepismena i sl.).

To što javni beležnik poseduje svojstvo sudskog prevodioca relevantno je za drugu pravnu situaciju, a to je situacija kada sačinjava ispravu na jeziku koji nije u službenoj upotrebi, a koja je namenjena za upotrebu u inostranstvu (član 18. stav 2. ZJB).

(Odgovor Stručnog saveta Javnobeležničke komore Srbije od 25. jula 2018. god.)